

MRTVÉ POHŘBÍVATI

Foto: Sergey Nivens - Dollarphotoclub

KDO JINÉMU JÁMU KOPÁ, ...
TEN JE NEJSPÍŠ HROBNÍK.

Proč vůbec člověk své zemřelé pohřbívá? Pohřeb je poslední možnost vyjádření úcty (a také citů) zemřelému a rozloučení se s ním. Pohřeb je rituálem přechodu do jiného bytí a má na něj zesnulého připravit (předměty, peníze, potraviny, zbraně v hrobkách). Je také vyjádření touhy po životě, který nekončí. Proto je místo posledního odpočinku ve všech kulturách posvátné, nedotknutelné.

Zůstat nepohřbený znamenalo hroznou věc i pro izraelity¹ a bylo znamením trestu pro bezbožné ničemníky². Proto v židovském světě pohřbívat mrtvé bylo úkonem zbožnosti a milosrdenství³.

Když Ježíš vypočítává skutky tělesného milosrdenství (Mt 25, 35–36), pohřbívání mrt-

vých nezmiňuje, protože se netýká živých. Mezi skutky milosrdenství se tak dostalo nejspíš na základě knihy Tobáš, kde je řazeno za syčení hladového a odívání nahého (Tob 1, 17) a kde je chváleno.

Smysl křesťanského pohřbívání je však v naději na vzkříšení! Skutečnost Ježíšova zmrtvýchvstání z hrobu potvrzuje naději, že vstanou – skrze Krista – i ti, kdo byli spolu s ním položeni do hrobu: „neboť přichází hodina, kdy všichni v hrobech uslyší jeho hlas a vyjdou: ti, kdo konali dobro, budou vzkříšeni k životu, kdo páchali zlo, budou vzkříšeni k odsouzení“ (Jan 5, 28–29). Proto zacházíme s těly zesnulých s úctou a láskou, protože tím vzdáváme čest Božím dětem, chrámům ducha svatého⁴. Ostatně nejstarší vyznání víry spojují smrt a zmrtvýchvstání Ježíše a je

v nich výslovně zmiňován pohřeb⁵. Výslovné konstatování smrti, která je díky Kristu vstalému z hrobu cestou k Zmrtvýchvstání.

Církev vždy doporučovala pohřeb do země, nezakazuje však pohřeb žehem, pokud nebyl zvolen z odporu ke křesťanské nauce⁶, jako vyjádření nevíry ve vzkříšení těla při obnově světa (srov. Zj 21, 1.4).

Na konec mi asi položíš otázku, ale co s tím mám dělat já? Nejsem žádná pohřební služba ani nerozhodují o způsobu něčího pohřbu. To máš pravdu, ale je dobré tyto věci vědět, abys mohl případně odpovědět těm, kteří zastávají dnes zvolna se šířící názor, že pohřeb je drahý luxus, který si nemohou dovolit, a proto své nechají spálit a ani se s nimi nerozloučí. A tak poučíš neznalé... (ale to už je další skutek milosrdenství).

1 Žl 79 (78) 2–3. 2 1 Král 14, 11; Iz 34, 2–3; Jer 22, 18–19. 3 Sir 7, 33; 38, 16; Tob 1, 17–18. 4 Srov. KKK 2300. 5 1 Kor 15, 3–5. 6 Kán. 1176, § 3 CIC.

OBĚTOVAT PŘIJÍMÁNÍ?

Babička mi často říká, že mám za někoho nebo za něco obětovat svaté přijímání (mši svatou). Co to znamená?

Martin, 13 let

Milý Martine,

mše svatá je obět Pána Ježíše na kříži, která je v církvi stále aktualizována; ve mši svaté se stáváme jejími účastníky. Ježíšova obět je zdroj vši milosti Boží, kterou my lidé potřebujeme, abychom směřovali do nebe. Proto je mše tak důležitá, je zdrojem všech Božích darů.

Každá mše přináší milosti Boží pro celý svět, pro celou církev. Pochopitelně, že nejvíce obdrží ti, co se mše účastní, a zvláště ti, co přistupují s vírou ke svatému přijímání. V církvi je také zvyk, že lidé žádají kněze, aby sloužil mši svatou na nějaký konkrétní úmysl: za zemřelé či za živé (např. za nemocné členy rodiny, za přátele, kteří prožívají obtížné životní okolnosti, za dar víry pro někoho). Znamená to, že církev prosí dobrotivého Boha, aby svou milost, kterou Ježíš získal na kříži a kterou slavíme při mši, daroval zvláště těmto lidem.

Z tohoto důvodu se někdy říká: prožij mši svatou za toho a toho. Co to znamená? Prostě to, že se zúčastníme mše svaté a pamatujeme během ní v modlitbě na konkrétního člověka. Přimlouváme se za něj u Boha. Můžeme to spojit i s malou osobní obětí, kterou v duchu přineseme na oltář (odřící si mobil, nějakou sladkost, být trpělivý k členům rodiny). Taková modlitba má zvláštní sílu, když ji konáme po svatém přijímání, kdy se s námi Ježíš spojil.

otec Jan Balík

Cesta 121

Když se řekne stáří, máme občas pocit, že se nás to vůbec netýká. Stáří je ale část života, která čeká na většinu z nás. Naše síly, kterých nyní máme nadbytek, se vyčerpají a spousta všedních záležitostí se najednou stane problémem. Jsou lidé, kteří nemají nikoho, kdo by se o ně postaral, mezi ně patří i někteří kněží. Celý život sloužili farní rodině, ale ve stáří často zůstávají sami. Naštěstí existují lidé, jimž jejich osud není lhostejný. Jedním z nich je i Antonín Randa, zakladatel sdružení Cesta 121, které se zaměřuje na pomoc stárnoucím a nemohoucím kněžím.

Co Vás vedlo k založení sdružení Cesta 121?

K české povaze patří, že si pořád na něco stěžujeme. Kdyby se v této disciplíně pořádalo mistrovství světa, budeme vážní aspiranti na zlaté medaile. Své si s tím užil už Mojžíš, když vedl Izraelity pouští, a ti také v jednom kuse reptali a byli nespokojeni. S nimi bychom možná sehráli vyrovnané finále :-). Já si myslím, že když je něco v nepořádku, místo hudebního je lepší zkusit věci napravit. A tak vznikla Cesta 121. S převorem bene-

P. Bohumil Kolář se díky vozíku a rampě mohl aktivně účastnit mší svatých.

Foto: archiv A. Randy

dictinů Prokopem Siostrzonkem a ekonomem Katolického týdeníku Martinem Steinerem jsme jednou seděli v břevnovském klášteře, říkali si, že staří kněží se občas ocitají v zoufalých situacích a že by se s tím něco mělo dělat. V tu chvíli se zrodila myšlenka založit sdružení, které bude kněžím pomáhat.

Co znamená číslice 121 v názvu Vašeho sdružení?

Jde o číslo žalmu: „Obrácím své oči k horám, odkud mi přijde pomoc, ...“ Chceme být tou pomocí, která přichází. Chceme být těmi, na něž se kněz může v jakékoli životní situaci obrátit.

Jakým způsobem konkrétně pomáháte?

Pro starého kněze je bydlení na faře někdy složité. Pokud špatně chodí, hrozí riziko pádu na schodech, v koupelně při vstupu do vany, překážkou může být přístup do kostela. Instalujeme tedy schodišťové sedačky, financujeme rekonstrukce koupelen, snažíme se, aby byla fara bezbariérová. Přispíváme na léky, nabízíme zdravotní pomůcky, pohovaci lůžka, lázeňské pobyty, hradíme péči osobních asistentů, aby mohl kněz zůstat v domácnosti. Oblíbené jsou náramky s tlačítky SOS, jimiž je možné si v případě pádu přivolat pomoc.

Každá služba přináší radost. Zčeho se Vyvesvé službě radujete?

Ten pocit jako ministranti znáte. Zachráníte při liturgii kněze před přečtením chybného textu, pomůžete vyřešit nějakou situaci, anebo jste zkrátka ti jedni, kteří faráře k oltáři doprovází. Svému knězi „kryjete záda“, tvoříte jeden tým. Cesta 121 do vašeho týmu vstupuje ve chvíli, kdy nastane nějaký vážný problém. Kdy na pomoc nestačí jen ochotné ruce, ale jsou potřeba i finanční prostředky. Vzpomínám si na kněze, jemuž dával lékař pár dní života. Nedokázal vstát z lůžka, bylo rozhodnuto o převozu do LDN. Nakonec jsme s farníky zajistili nonstop péči přímo na faře a díky ní se podařilo takřka nemožné.

Mgr. Antonín Randa
Věk: 43
Rodinný stav: ženatý
Životní heslo: Pán Bůh je jak fotbalový trenér. Na hřiště jít nemůže, ale posílá na něj tebe. A než se tvé dny naplní a budeš muset střídat, hraj tak, aby tě trenér při odchodu do šaten poplácal po zádech a z tribun jsi slyšel potlesk.

Kněz v domácnosti natolik pookřál, že dnes opět slouží bohoslužby a o vyléčení hovoří jako o zázraku. To je radost, kterou si v sobě dlouho nesete.

Do konce loňského roku jste byl šéfredaktorem Katolického týdeníku. Jak bylo možné skloubit časově náročnou práci s touto službou kněžím?

Když vás něco baví, nekoukáte na čas. Je pravda, že se člověk občas dostával do časových pastí, ale naštěstí moderní technologie pokročily natolik, že se noviny daly řídit i odjinud než z křesla v kanceláři.

Je zřejmé, že o spoustu starých kněží se nemůžete starat sám. Kdo všechno je Vám ku pomoci?

Vlastní chod sdružení zabezpečují vlastní jen čtyři lidé. Pracujeme jako dobrovolníci, nebereme žádný plat, takže je to občas docela náročné. Ale snažíme se to takto udržet. Neobešli bychom se bez pomoci dárců a také těch, kteří nás upozorňují, že v jejich okolí je kněz, který by potřeboval pomoc. Kněží si totiž sami o pomoc málokdy řeknou.

Jakým způsobem bychom mohli přispět i my ministranti?

Jste kněžím blízko, proto budeme vděční, pokud se ozvete, kdyby váš kněz v něčem potřeboval pomoc. Případně u příležitosti výročí kněžského svěcení nebo narozenin se rádi připojíme s dárkem. Záleží nám na tom, aby kněz věděl, že jsme tu pro něj a jsme mu k dispozici.

Děkujeme za rozhovor a přeje mnoho sil do Vaší služby.

Sestra Benedikta s P. Vá. Diviškem na vyjízdce.